

NOU 2013:9 Ett politi- rustet til å møte fremtidens utfordringer. Politianalysen. Nome kommunes høringsuttalelse.

Arkivsaknr: 13/1487

Nome kommune

Jnr.:	Arkiv	Saksbehandler
13/9993	K2-X31, K3-&13	Bjørn G. Andersen

Forvaltningsorgan:	Dato	Sak nr.
Formannskapet	05.09.2013	045/13
Kommunestyret	19.09.2013	059/13

Innstilling fra rådmannen (jfr. formannskapets vedtak i sak FS-045/13 den 5. september 2013):

Nome kommune forventer at den politiske behandlingen av politianalysen resulterer i endringer av politiets tjenestestruktur som skaper større effektivitet i kriminalitetsbekjempelsen og samtidig garanterer at nærheten mellom politiet som samfunnsinstitusjon og befolkningen ivaretas og styrkes.

For å stå bedre rustet til å møte kriminalitetsutfordringene i fremtiden, må tjenesten styrkes betydelig i retning av **større kapasitet, større mobilitet, bedre samordning og bedre tilgang til og bruk av ny teknologi** i tjenesten.

Nærmere om de enkelte forslagene:

1. Overføring av oppgaver fra politiet til bl.a. kommunene:

Nome kommune mener det vil være nødvendig å overføre oppgaver fra politiet til andre og til kommunene. Disse tiltakene må utredes grundig og kommunene må involveres direkte i utredningsarbeidet. Kommunene forutsetter at kostnadene knyttet til oppgaveoverføringene fullfinansieres av staten.

2. En reduksjon av antallet tjenestesteder fra 354 til ca. 210

Dagens lokale struktur (politistasjons- og lensmannsdistrikter) er et reelt hinder for politiets mulighet til å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby en god polititjeneste lokalt.

Politianalysen er tydelig på at;

"En kraftig reduksjon i antall små tjenestesteder gjør det mulig å: – redusere andelen av politibemanningen som er bundet opp til kontorenes åpningstid – etablere større og mer robuste fagmiljøer og tjenestesteder lokalt – redusere administrative kostnader knyttet til drift av tjenestesteder, inkludert administrativt ansatte og eiendomskostnader".

Gjennom dette blir det videre mulig å utvikle bedre lokal fagekspertise, med dedikerte ressurser innen viktige områder som forebygging og etterforskning. Politiet får en styrket tilstedeværelse lokalt og bedre respons gjennom økt grad av døgkontinuerlig tjeneste og mer effektive lokale beredskapsordninger. Politiet får bedre beredskap og økt evne til kraft-

samling lokalt. Det lokale politiets forutsetninger for å kunne håndtere flere oppdrag parallelt, og om nødvendig omprioritere mellom disse ved behov, vil styrkes. Særlig ved større ulykker eller alvorlig kriminalitet vil mulighetene til å disponere tilstrekkelige ressurser lokalt være avgjørende. Tilgjengeligheten for publikum vil kunne gjøres bedre gjennom økt åpningstid på et færre antall tjenestesteder.

Nome kommune støtter opp om disse vurderingene.

Hensynet til en mer tilpasset organisasjonsstruktur og reduksjon i antall kontorsteder, må allikevel balanseres mot lokalsamfunnenes behov for et tilstedeværende politi og allmenn trygghet mot kriminalitet.

Det bør inngås forpliktende samarbeidsavtaler mellom politiet og kommune lokalt om det lokale tjenestetilbudet og om samarbeidet mellom kommune og politi.

Endringer av lokal politistruktur bør dessuten ideelt sett sees i sammenheng med endringer i kommunestrukturen. Kommunene representerer grunnstrukturen i den norske velferdsstaten, noe som tilsier at andre statlige tjenester bør tilpasse seg kommunens organisering så langt det er formålstjenlig

3. Politidirektøren skal beslutte endringer i lokal struktur

Eventuelle endringer i lokal struktur bør besluttes politisk av regjeringen. Den foreslåtte endring av politiloven § 16 med bakgrunn i forslaget om å overføre fullmakten til politidirektøren tilrås ikke..

4. Norsk politi skal organiseres i seks regioner.

Dagens 27 politidistrikter er åpenbart for små og dårlig arrondert til å håndtere fremtidens kriminalitetsutfordringer og større kriser/katastrofer. Hensynet til effektivitet i handteringen av større kriser/ og katastrofer og alvorlig organisert kriminalitet, tilsier at tjenesten på øverste nivå bør organiseres i færrest mulig enheter. Det synes som om at politianalysens forslag om 6 regioner ivaretar dette. En slik reduksjon av politidistrikter står ikke nødvendigvis i strid med kravet til nærhet ved organiseringen av polititjenesten på lokalnivå.

5. Det ungdomsrettede forebyggende arbeidet normeres til minst syv stillinger pr. region (ca. to pr. fylke)

Utvalgets forslag til minimumsbemanning pr. region ligger langt under behovet og de forventningene kommunene har til politiets forebyggende arbeid i kommunene. Nome kommune mener det vil være riktig å gjennomføre en særskilt gjennomgang og analyse av det ungdomsrettede forebyggende arbeidet.

05.09.2013 FORMANNSKAPET

Lensmann Kittil Lindheim orienterte og svarte på spørsmål.

Rådmannen bes om å legge frem forslag til høringssvar.

Avstemming:

Forslag til vedtak:

Rådmannen anmodes om å utforme et forslag til uttalelse fra Nome kommune. Forslaget legges frem som innstilling til kommunestyrets behandling av saken den 19. september 2013.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

FS-045/13 VEDTAK:

Rådmannen anmodes om å utforme et forslag til uttalelse fra Nome kommune. Forslaget legges frem som innstilling til kommunestyrets behandling av saken den 19. september 2013.

19.09.2013 KOMMUNESTYRET**Avstemming:**

Forslag fra Frp V/Gry Anette R. Amundsen:

Ved lokal strukturendring (lensmannskontor) legges det til grunn en bemanning på 2 pr. 1000 fastsatt av Stortinget.

Og således opprettholde/skape optimale lensmannskontor i henhold til analysen.

Dette medfører en fortsatt opprettholdelse av Nome lensmannskontor.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Sv v/Mette Sanden:

Nome kommunestyre frykter at en sentralisert politistruktur vil skape avstand til lokalbefolkningen og øke responstida ved utrykning. Spesielt i forhold til forebyggende, som bygger tillitt, er en tett relasjon til befolkningen nødvendig. Politiet må ha god oversikt over et lokalmiljø, og det oppnås best ved spredt lokalisering.

Det må legges opp til et tett samarbeid på tvers av kommunene/tjenestested for å kunne løse større alvorlige hendelser.

Forslaget ble enstemmig vedtatt og bakt inn i innstillingens pkt. 2.

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med disse endringene.

KS-059/13 VEDTAK:

Nome kommune forventer at den politiske behandlingen av politianalysen resulterer i endringer av politiets tjenestestruktur som skaper større effektivitet i kriminalitetsbekjempelsen og samtidig garanterer at nærheten mellom politiet som samfunnsinstitusjon og befolkningen ivaretas og styrkes.

For å stå bedre rustet til å møte kriminalitetsutfordringene i fremtiden, må tjenesten styrkes betydelig i retning av **større kapasitet, større mobilitet, bedre samordning og bedre tilgang til og bruk av ny teknologi** i tjenesten.

Nærmere om de enkelte forslagene:

1. Overføring av oppgaver fra politiet til bl.a. kommunene:

Nome kommune mener det vil være nødvendig å overføre oppgaver fra politiet til andre og til kommunene. Disse tiltakene må utredes grundig og kommunene må involveres direkte i utredningsarbeidet. Kommunene forutsetter at kostnadene knyttet til oppgaveoverføringene fullfinansieres av staten.

2. En reduksjon av antallet tjenestesteder fra 354 til ca. 210

Dagens lokale struktur (politistasjons- og lensmannsdistrikter) er et reelt hinder for politiets mulighet til å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby en god polititjeneste lokalt.

Politianalysen er tydelig på at;

"En kraftig reduksjon i antall små tjenestesteder gjør det mulig å: – redusere andelen av politibemanningen som er bundet opp til kontorenes åpningstid – etablere større og mer robuste fagmiljøer og tjenestesteder lokalt – redusere administrative kostnader knyttet til drift av tjenestesteder, inkludert administrativt ansatte og eiendoms kostnader".

Gjennom dette blir det videre mulig å utvikle bedre lokal fagekspertise, med dedikerte ressurser innen viktige områder som forebygging og etterforskning. Politiet får en styrket tilstedeværelse lokalt og bedre respons gjennom økt grad av døgnkontinuerlig tjeneste og mer effektive lokale beredskapsordninger. Politiet får bedre beredskap og økt evne til kraftsamling lokalt. Det lokale politiets forutsetninger for å kunne håndtere flere oppdrag parallelt, og om nødvendig omprioritere mellom disse ved behov, vil styrkes. Særlig ved større ulykker eller alvorlig kriminalitet vil mulighetene til å disponere tilstrekkelige ressurser lokalt være avgjørende. Tilgjengeligheten for publikum vil kunne gjøres bedre gjennom økt åpningstid på et færre antall tjenestesteder.

Nome kommune støtter opp om disse vurderingene.

Hensynet til en mer tilpasset organisasjonsstruktur og reduksjon i antall kontorsteder, må allikevel balanseres mot lokalsamfunnenes behov for et tilstedeværende politi og allmenn trygghet mot kriminalitet.

Det bør inngås forpliktende samarbeidsavtaler mellom politiet og kommune lokalt om det lokale tjenestetilbudet og om samarbeidet mellom kommune og politi.

Endringer av lokal politistruktur bør dessuten ideelt sett sees i sammenheng med endringer i kommunestrukturen. Kommunene representerer grunnstrukturen i den norske velferdsstaten, noe som tilsier at andre statlige tjenester bør tilpasse seg kommunens organisering så langt det er formålstjenlig

Ved lokal strukturendring (lensmannskontor) legges det til grunn en bemanning på 2 pr. 1000 fastsatt av Stortinget.

Og således opprettholde/skape optimale lensmannskontor i henhold til analysen.

Dette medfører en fortsatt opprettholdelse av Nome lensmannskontor.

Nome kommunestyre frykter at en sentralisert politistruktur vil skape avstand til lokalbefolkningen og øke responstida ved utrykning. Spesielt i forhold til forebyggende, som bygger tillitt, er en tett relasjon til befolkningen nødvendig. Politiet må ha god oversikt over et lokalmiljø, og det oppnås best ved spredt lokalisering.

Det må legges opp til et tett samarbeid på tvers av kommunene/tjenestested for å kunne løse større alvorlige hendelser.

3. Politidirektøren skal beslutte endringer i lokal struktur

Eventuelle endringer i lokal struktur bør besluttes politisk av regjeringen. Den foreslåtte endring av politiloven § 16 med bakgrunn i forslaget om å overføre fullmakten til politidirektøren tilrås ikke..

4. Norsk politi skal organiseres i seks regioner.

Dagens 27 politidistrikter er åpenbart for små og dårlig arrondert til å håndtere fremtidens kriminalitetsutfordringer og større kriser/katastrofer. Hensynet til effektivitet i handteringen av større kriser/ og katastrofer og alvorlig organisert kriminalitet, tilsier at tjenesten på øverste nivå bør organiseres i færrest mulig enheter. Det synes som om at politianalysens forslag om 6 regioner ivaretar dette. En slik reduksjon av politidistrikter står ikke nødvendigvis i strid med kravet til nærhet ved organiseringen av polititjenesten på lokalnivå.

5. Det ungdomsrettede forebyggende arbeidet normeres til minst syv stillinger pr. region (ca. to pr. fylke)

Utvalgets forslag til minimumsbemanning pr. region ligger langt under behovet og de forventningene kommunene har til politiets forebyggende arbeid i kommunene. Nome kommune mener det vil være riktig å gjennomføre en særskilt gjennomgang og analyse av det ungdomsrettede forebyggende arbeidet.

(Kommunestyret gjør endelig vedtak).

Kopi av saksutredning med vedtak sendes:
postmottak@jd.dep.no

Dokumenter i saken:

- 2 19.06.2013 Politianalysen og Telemark politidistrikt
- 1 21.06.2013 Høring NOU 2013:9 - Ett politi- rustet til å møte fremtidens utfordringer
- 3 13.08.2013 Invitasjon til informasjons og dialogmøte om politianalysen
- 4 05.09.2013 Utkast til uttalelse til hovedstyret i KS – Geir Sønstebø m.fl.

Dokument 1, m/høringsbrev, og dokument 4 følger som vedlegg. Øvrige dokumenter i saken er tilgjengelige ved servicekontoret på rådhuset.

Sammendrag

Utvalget har oppsummert sine anbefalinger slik i rapporten;

Figur 9.1 Utvalgets samlede anbefalinger

Som det fremgår har utvalget delt inn sine anbefalinger langs to hovedlinjer, en **Strukturreform** og en **Kvalitetsreform**.

«*Strukturreformen* har som formål å frigjøre ressurser til løsning av kjerneoppgavene og legge forutsetninger for et kompetent og robust lokalt politi, og robuste fagmiljøer og spesialister regionalt og nasjonalt. Strukturreformen vil omfatte endringer i politiets oppgavesett slik det er anbefalt og redegjort for i kapittel 5, og en ny struktur og organisering av etaten slik det er anbefalt og redegjort for i kapittel 6.

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Kvalitetsreformen vil omfatte forbedringer i styring og ledelsesprosesser slik det er beskrevet i kapittel 7, samt forbedringer knyttet til kvalitet og prestasjoner slik det er beskrevet i kapittel 8».

Strukturreformen (kap. 9.1.1), inneholder følgende hovedtiltak;

«*Endring av politiets oppgavesett*

Utvalget anbefaler at:

- Politiets oppgavesett avgrenses til kjerneoppgavene, samt oppgaver som direkte understøtter disse. Dette bør være det prinsipielle utgangspunktet for utvikling av politiets oppgavesett.

- Det igangsettes nødvendig utredningsarbeid med sikte på å overføre oppgaver innen sivil rettspleie og en hoveddel av forvaltningsoppgavene til andre etater og virksomheter.

Endret struktur og organisering i etaten

Utvalget anbefaler at:

- Politiet organiseres geografisk i seks robuste politidistrikter.
- Det lokale politiet styrkes gjennom økt politibemanning og sammenslåing av små tjenestesteder. Antall tjenestesteder reduseres fra dagens 354 til lag 210. Dette skal sikre mer politikraft lokalt og gi kortere responstid.
- Beslutningsfullmakt knyttet til opprettelse og endring av politistasjonsdistrikter og lensmannsdistrikter legges til Politidirektoratet. Fullmakten anbefales regulert innenfor et sett med kriterier og prosessuelle krav, under dette krav til responstid, publikumstilgjengelighet, konsekvensanalyse og lokal uttalerett.
- Det utredes endringer og reorganisering av særorganstrukturen og nasjonale bistandsfunksjoner. Dette arbeidet anbefales startet opp når ny distriktsstruktur er etablert.
- Nødvendigheten og hensiktsmessigheten av et eget styre for Politihøgskolen vurderes. Det anbefales en løsning som gir en nærere og mer direkte styring av Politihøgskolen fra Politidirektoratet.
- Det opprettes en egen enhet for administrative støttefunksjoner i politiet. Den bør omfatte blant annet lønn, regnskap, anskaffelser og materiellforvaltning.
- Politiets data- og materieltjeneste nedlegges og funksjonene overflyttes til Politidirektoratet, politiets nye felles støttetjenester og til en egen enhet for IKT drift og -leveranse underlagt Politidirektoratet.
- Politidistriktene har en lik intern organisering. Det anbefales videre at en funksjonsrettet organisasjonsmodell legges til grunn.
- Politidirektoratet utvikles og organiseres med sikte på å ta et helhetlig ansvar for strategisk utvikling og ledelse av etaten. Direktoratets ressurser og oppmerksomhet anbefales rettet mot følgende fem områder: virksomhetsutvikling og etatsledelse, beredskap, IKT, HR og politifag.
- Det etableres en strategisk ledergruppe for politiet bestående av politidirektøren, lederne for direktoratets hovedområder, politimesterne og eventuelt leder(e) for særorgan(ene).

Kvalitetsreformen (kap. 9.1.2), inneholder følgende hovedtiltak;

«Bedre styring og styrket ledelse

Utvalget anbefaler at det startes opp et bredt anlagt arbeid med formål om å:

- tydeliggjøre rolle-, ansvars- og kompetansedeling mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet, politidistrikter og særorganer
- utvide politidirektørens fullmakter, myndighet og ansvar
- utvikle en tydelig strategisk ledergruppe for etaten
- få en ledelsesutøvelse med tydelige krav og forventninger til politiets ledere
- standardisere lederutvelgelse og -utvikling
- reformere styringsprosessene og utviklingsarbeidet i og av etaten

Reformeringen av styringsprosessene og utviklingsarbeidet skal blant annet gi:

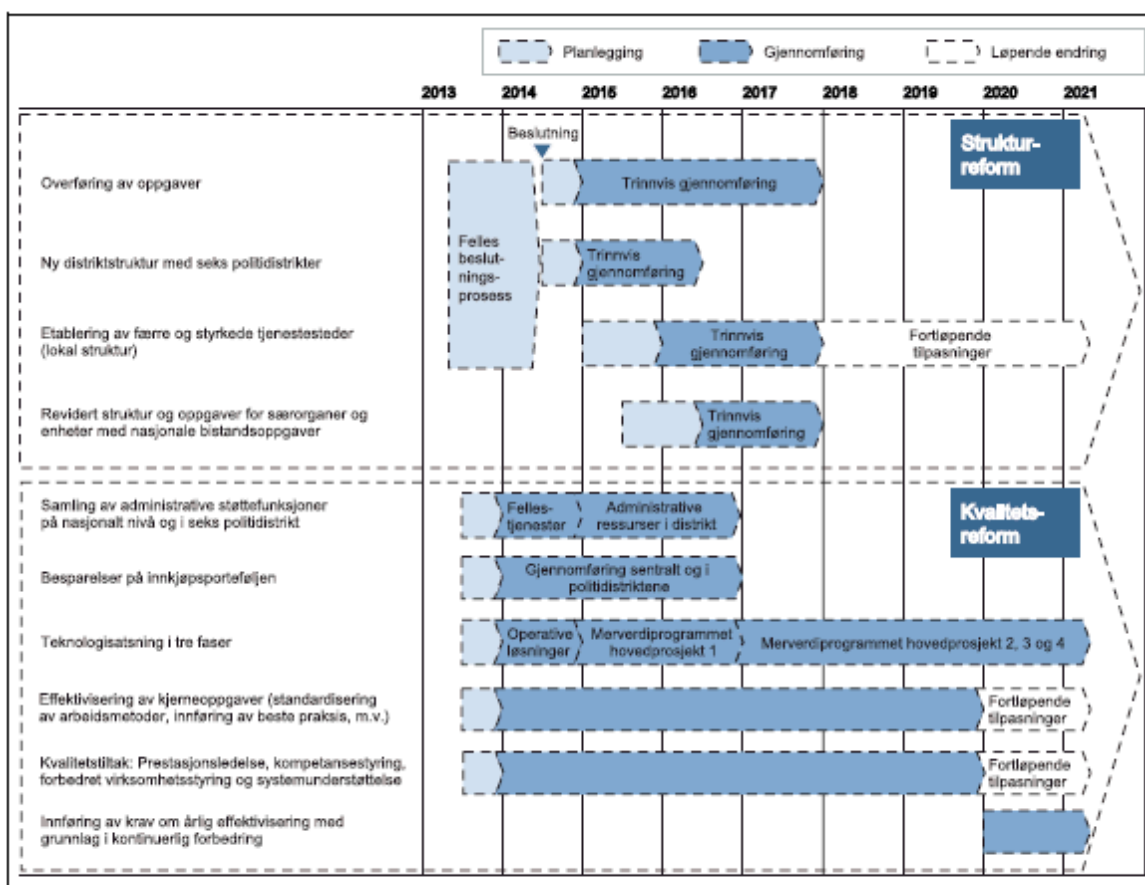
- et klarere skille mellom politiske rammer og faglig ledelse av etaten
- en klarere styringsrelasjon mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet
- sterkere sentral styring og standardisering
- styrket systematisk analyse og kunnskapsutvikling, samt økt læring og kunnskapsdeling på tvers av etaten

Bedre kvalitet og prestasjoner

Utvalget anbefaler at det startes opp et bredt anlagt arbeid med formål å gi:

- strategisk styring av teknologiområdet som sikrer effektiv ressursutnyttelse og akselerert implementering av kritiske systemer innen det politioperative området
- prestasjonsledelse med tydelige målsettinger og krav, måling og oppfølging av resultater og tiltak for å håndtere manglende måloppnåelse over tid
- kunnskapsbasert løsning av politiets oppgaver gjennom systematisk bruk av analyse og utvikling av beste praksis-metoder
- standardiserte arbeidsmetoder og prosesser basert på beste praksis, kombinert med prosesser for kontinuerlig forbedring og læring på tvers av etaten
- strategisk kompetanse- og lederutvikling gjennom kompetanse- og karriereplaner som grunnlag for styring av etterutdanning og økt vekt på eksternt rekruttering av spisskompetanse til etaten
- en kostnadseffektiv organisasjon med riktig nivå på administrativt personell og styrking av felles administrative funksjoner på tvers av organisasjonen

Gjennomføringen av reformen er i figur skissert slik (kap. 9.2);

Figur 9.2 Skisse til fremdriftsplan.

Faktiske opplysninger

Høringsbrevet er sendt høringsinstansene i ekspedisjon av 21.6.2013

I høringsbrevet henvises til NOU 2013:9 - Ett politi- rustet til å møte fremtidens utfordringer, som høringsinstansene må laste ned fra justisdepartementets hjemmesider. NOU-en er vedlagt denne saken.

Fristen for høringen er satt til tirsdag 1. oktober 2013 og må derfor tas opp på kommunestyrets første møte etter sommerferien, den 19. september.

Politimesteren i Telemark, Rita Kilvær, har som ledd i høringsarbeidet invitert ordførerne i fylket til et møte den 2. september og skriver følgende i invitasjonen; «19. juni avleverte et utvalg oppnevnt av regjeringen en analyse som skulle peke på forslag til forbedringspunkter og tiltak i politiet. Rapporten har fått navnet Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer, NOU 2013:9.

Politidistriktene har fått høringsfrist til 9. september med å komme med innspill til analysen. Telemark politidistrikt ønsker å informere om innholdet i rapporten og samtidig høre litt om ordførernes synspunkter på analysens konklusjoner og forslag til tiltak».

Rådmannen vil henvise til NOU-en som grunnlag for den politiske saksbehandlingen. I utredningen er alle vesentlige momenter i saken tatt med og det regjeringsoppnevnte utvalget har fremlagt en enstemmig innstilling.

For å lette gjennomgangen av dokumentet og som et utgangspunkt for den lokalpolitiske behandlingen, tas utvalgets anbefalinger inn i denne saksfremstillingen.

De politiske partiene kan da velge å knytte den politiske diskusjonen og de ulike høringsinnspillene opp mot disse anbefalingene – og derigjennom tydeliggjøre sine standpunkter i saken.

Vurdering

Sett i relasjon til sakens omfang er det gitt en svært kort høringsfrist, som i praksis er kortet ytterligere inn ved at høringsdokumentet er sendt ut i forkant av ferieavviklingen. Dette er beklagelig og har umuliggjort en bredere og mer omfattende lokal høringsprosess enn hva det blir tid til nå.

Oppsummering - konklusjon

Saken legges frem uten innstilling, med den begrunnelse at det knytter seg så sterke og ulike politiske holdninger og synspunkter til saken og at kommunen som sådan ikke er forvaltningsmyndighet eller fagmyndighet på området.

Alternativet for rådmannen ville da ha vært å forholde seg til utvalgets enstemmige innstilling.

Når justismyndigheten kommer tilbake med forslag om overføringer oppgaver til sivil administrasjon, slik det er bebudet i utredningen, regner jeg med at innstilling til vedtak i den lokalpolitiske behandlingen vil bli gitt på vanlig måte.

I møtet den 5. september ble rådmannen bedt om å legge frem en innstilling til uttalelse til kommunestyrets behandling av saken. Denne innstillingen bygger delvis på det utkastet til uttalelse som er fremlagt for administrasjonen i KS. Styret i KS skal avgi uttalelse i sitt møte den 18. september. Dette utkastet til uttalelse er lagt inn i saken som vedlegg, slik at representantene kan sammenligne dette med rådmannens innstilling til vedtak.

Ulefoss, 12.09.2013

Rådmannen